

סיקור צדק: יולי-אוגוסט 2024

נינוג'ה

סיפור דרך נורווגיה

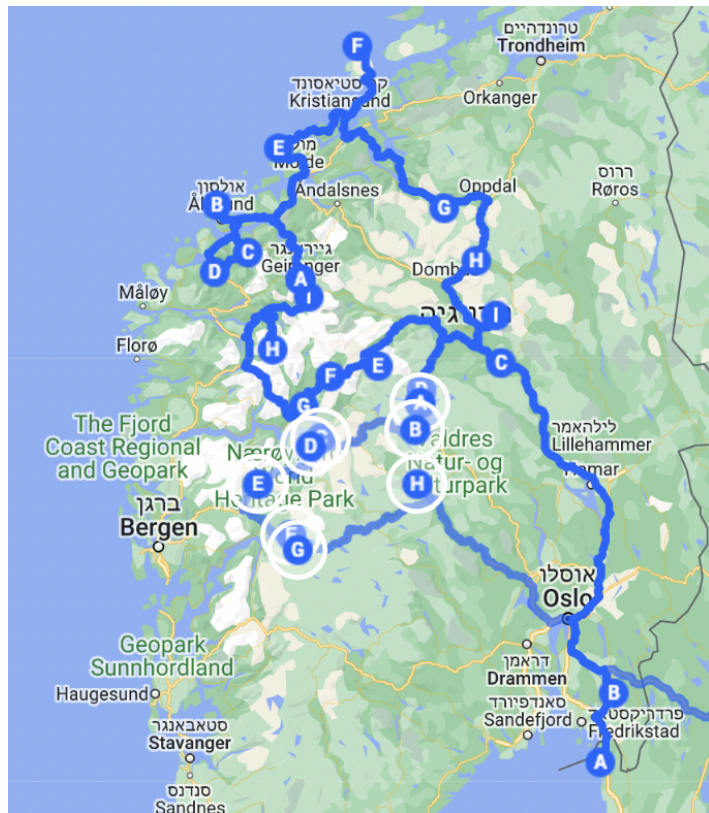
(יולי-אוגוסט 2024)

** טיילנו בנורווגיה כחלק מטיול של חודשיים שכלל גם את דנמרק ושוודיה. עוד מידע והמלצות כלליות על טיול קיץ, קמפינג וכו' בסקנדינביה [תוכלו למצוא בסוף המסמך](#).

intro:

טיילנו בנורווגיה שלושה וחצי שבועות (והרגשנו שיש עוד כל כך הרבה לראות), ישנו בעיקר באתרי קמפינג - לרוב באוהל ולפעמים בבקתות, והתנהלנו בצורה מאוד ספונטנית ואקראית, אז סיפור הדרך שלפניכם כנראה מדלג על "הייליטס" ולעומת זאת יכול לשפוך אור על מקומות פחות מוכרים למטיילים הישראלים. בכל אופן, יש לא מעט מידע בעברית על נורווגיה (שאני מודה שאנחנו כמעט לא קראנו :) אז מוזמנים להשלים ממקורות אחרים.

המסלול שלנו:

זה המסלול שעשינו - מין שמונה עקום ומוזר, וכמו שאפשר לראות קצת מבולגן :) אפשר לומר שהתמקדנו במרכז. לא היינו בכלל בערים, לא היינו בברגן וסטאבאנגר שהם איזורים פופולריים בקרב ישראלים, ולצדדי

גם לא הגענו לצפון נורווגיה (בטיול הבא). אבלללל היינו במלא מקומות מרהיבים ומעניינים, ובכל מקום שהיינו בו היו עוד מלא דברים שרצינו לראות ולעשות אך אי אפשר הכל. אז אני באמת חושבת שנורווגיה כל כך יפה שזה לא משנה במה בוחרים ולאן נוסעים, כל מה שחשוב זה להתמסר לטבע המרהיב ולטייל באופן שמתאים לכם.

האיזורים בהם טיילנו, כדי לעשות סדר:

* יוטונהיימן והסביבה (Jotunheimen National Park)

Lustrafjorden *

* יוסטדלברין (Jostedalbreen National Park)

* Gamle Strynefjellsveg (כביש 258)

* אולסון (Ålesund) והסביבה

Trandal *

* הכביש האטלנטי + סמולה (Smøla) ו-וייהולמן (Veiholmen)

* דוברפייל (Dovrefjell-Sunndalsfjella National Park)

* רונדאן (Rondane National Park)

Aurlandsfjellet *

Vivelid fjellstova *

ובהרחה בהמשך.

לפני כן, כמה הערות כלליות:

* כבישים נופיים וכבישים בכללי:

הכבישים בנורווגיה אכן צרים אבל כולם נוהגים לאט ובסבלנות אז לא הרגשנו חשש או אי נוחות בשום מצב. כן צריך לקחת בחשבון שהמרחקים בין המקומות גדולים ומתקדמים לאט אז הכל לוקח יותר זמן. בכל אופן, בעיני הדרך היא לגמרי חלק מהטיול - רוב הנסיעות מאוד יפות ויש שפע מקומות לעצור בדרך. בנוסף, אמנם רוב הכבישים יפים אבל יש כאלה שבמיוחד - כבישים נופיים שבהם לא יודעים לאן להפנות את המבט ואיך לסגור את הלסת השמוטה. [פה יש רשימה של כבישים נופיים מומלצים](#) בכל נורווגיה.

** מוסיפה הערה לגבי מזג האוויר והנסיעות הנופיות - נכון שהוא לא צפוי ושיש אילוצי טיול, אבל כשמעובן בנורווגיה באמת לא רואים כלום (ממש כלום!) בכבישים ההרריים, אז אם יש אפשרות כדאי לנסות לתזמן את הנסיעות האלו לימים עם מזג אוויר סביר, בעיקר כדי שאפשר יהיה ליהנות מהנוף.

* קמפינג:

קמפינג בנורווגיה זה פשוט תענוג - בכל חור יש אתר קמפינג וגם הסתמיים מביניהם היו אחלה. ממליצה מאוד להיעזר באפליקציית park4night כדי למצוא אתרי קמפינג ונקודות ל-wild camping (שאכן היה יותר רלוונטי כאן מאשר בדנמרק/שוודיה, כולל פשוט לעצור את הרכב לצד כביש נופי אם אתם מטיילים באוטו-בית).

בעיני זו דרך נהדרת לטייל גם כי היא חסכונית ולא פחות כי היא מאפשרת לחוות את תרבות הטיולים המדהימה של נורווגיה - משפחות עם ילדים, פנסיונרים, מטיילים מכל רחבי אירופה, אוהלים, קרוואנים, קמפרוואנים, רכבים עם אוהל על הגג - באמת מכל הסוגים, ואיכשהו הכל נעים, נקי ושקט. בשבילי זו הייתה חוויה מעוררת השראה לרמת הכבוד שיכולה להיות למרחב הציבורי ולמי שחולקים אותו איתנו.

** באיזורים מסוימים, בסופי שבוע ובמזג אוויר שמשי אני ממליצה להתקשר לוודא שבאמת יש מקום. לפעמים גם השטח של האוהלים מלא.

* טרקים והייקים:

נורווגיה היא גן עדן של מסלולי הליכה, ולעומת דנמרק ודרום שוודיה, פה הכל הררי ואין כמעט הליכות פנאן. מצד שני הנופים כל כך מתגמלים והאווירה כל כך מתאימה - כולםסם הולכים כולל הורים עם תינוקות פיצקים במנשא וכולל אנשים מאוד מבוגרים. כל יום אני מתגעגעת לטפס על איזה הר נורווגי:

** ממליצה בחום להיעזר באפליקציית AllTrails כדי לראות מה האפשרויות ולבחור את המסלול המתאים ביותר עבורכם.

** דיסקליימר: יש לי פחד גבהים ולכן לא עשינו מסלולים שיש בהם טיפוס טכני או תלול/מפחיד מדי. רוב המסלולים שעשינו היו של כמה שעות ולא ימים מלאים, ולמרות שרצינו, בסוף לא יצא לנו לעשות טרקים של כמה ימים. אבללל כל האופציות האלו קיימות ובשפע, אז למי שמתעניינים בטרקים רציניים יותר תוכלו למצוא את המידע במקומות אחרים:

* חוות הקיץ - "seter":

חוות הממוקמות בעמקים הרריים בחיק הטבע (והרבה פעמים נגישות רק ברגל), שבעיקרון מיועדות לגידול צאן ובקר והמטרה היא לנצל את המרעה העשיר שיש בהרים בקיץ. הם עוסקים בעקר בהכנת מוצרי חלב שונים בשיטות מסורתיות ולפעמים יש גידולים חקלאיים נוספים. חלק מהחוות מארחות מבקרים ומנהלות סוג של בתי קפה שבהם אפשר לטעום מהתוצרת המקומית. זו הזדמנות ממש טובה לראות קצת "נורווגיה מסורתית" אז אם אתם מטיילים בקיץ מומלץ מאוד לשלב ביקור בחווה אחת לפחות. [באתר הזה תוכלו למצוא המלצות לחוות קיץ ברחבי נורווגיה](#), אבל בתכלס אני הכי ממליצה לשאול בקמפסייט/מלון אם יש דברים בסביבתכם.

* בקתות ההרים וה-DNT:

DNT (Den Norske Turistforening) הוא ארגון הטרקים של נורווגיה שמתפעל הרבה מבקתות ההרים במדינה, מתחזק מערכת מטורפת של מעל 20,000 ק"מ של שבילים מסומנים, ומוציא הרבה טיולים וסיורים מאורגנים. יש להם מעל רבע מיליון חברים והם חתיכת דבר שקשה לפספס בטיול בנורווגיה. לענייננו, הם מתפעלים כמה סוגים של בקתות הרים: בקתות מאוישות (Staffed lodges) שהן מין מלון פשוט (בלוקיישנים משגעים) כולל ארוחות למי שרוצה; בקתות בשירות עצמי (self-service cabins) שאין בהן צוות עובדים אבל הן מאובזרות בכל מה שצריך (כולל מזון); ובקתות ללא שירות (No-service cabins) שהן פשוטות יותר ומאובזרות פחות, כך שמי שמתכנן לישון בהן צריך לדאוג לעצמו לאוכל וכו'. את שני הסוגים השניים צריך לפתוח עם מפתח DNT. לרוב הבקתות נמצאות בלב הטבע ולא נגישות ברכב (אם כי לא כולן), ובנוסף (ובאופן מפתיע) - הן לא זולות. אם מתכננים להשתמש הרבה בסיידור הזה כדאי להירשם כחברי DNT (מה שגם עולה כסף) ואז המחירים קצת יותר נמוכים. לא כל בקתות ההרים הן של DNT אבל רובן פועלות באותו קונספט. בכל אופן, בעיני זה חלק חשוב בתרבות הטיולים והטרקים הנורווגית ואני ממש ממליצה לשלב לילה בבקתה כזו במהלך טיולכם.

ולהרחבה:

יוטוניהימן (Jotunheimen National Park):

אחד המקומות היפים והאהובים עלינו. אני לא סגורה על הגבולות הרשמיים של הפארק אז אתייחס באופן כללי לאיזור שבין כביש 51 במזרח ו-55 במערב. שניהם כבישים נופיים מרהיביםםםם (כביש 55 הוא באמת

מאסט בעינינו!), שהולכים במקביל זה לזה ובשניהם יש המון דברים יפים ואינסוף מסלולי הליכה. שוב ממליצה להיעזר באפליקציית AllTrails כדי לבחור את מה שמתאים לכם.

** Lom - העיירה המרכזית שבקצה הצפוני של יוטונהיימן. היא תיירותית ולא מעניינת במיוחד בעיני, מה שכן יש בה זה סופרים גדולים להצטיידות, ומאפייה מצוינת ומבוקשת בשם **Bakery in Lom AS**. יש גם מרכז מבקרים של הפארק למי שרוצים להתייעץ לגבי מסלולים.

** Heggerud Gård og Camping - למי שמגיעים ללום מכיוון אוסלו או לילהאמר, אני מאוד ממליצה על הקמפסייט הזה. קטן ומושקע (מקלחות של ספא, בחיי), ואפשר גם לרכוש במקום ירקות ופירות אורגניים (פטל מטורף!) שהם מגדלים.

המלצות לכביש 51:

קודם כל הכביש עצמו. יש מיליון נקודות תצפית, תפנו מספיק זמן לעצירות ופשוט ליהנות מהדרך, אבל ספציפי יותר:

- * Lemonsjøen** - אגם קטן בחלק הצפוני של הכביש, [10 נקודות עצירה מושלמת](#) לפיקניק וטבילה.
- * Heidal Cheese factory** - סטייה קטנה מהכביש לטובת המאפייה הכי טובה שאכלנו בה בנורווגיה.
- * Øvre Sjødalsvatnet** - אגם מהמם עם השתקפויות מטריפות של ההרים על המים. יש לא מעט נקודות לעצור לפיקניק/טבילה - אפשר פשוט לראות אותן מהכביש. אנחנו גם ישנו שם - בקמפינג של המלון Bessheim Fjellstue og Hytter, שהוא ממש על גדות האגם במיקום היסטרי.
- * Besseggen** - לא עשינו את זה אבל מכניסה לרשימה כי זה כנראה הטרק הכי מפורסם באיזור ונחשב לאחד היפים בעולם. לוקחים מעבורת מ-Gjendesheim לתחילת הטרק ואז חוזרים ברגל (או הפוך). לא מומלץ לבעלי פחד גבהים כמוני כי יש הליכה על רכס צר ותלול. גם אם לא עושים את הטרק, אני ממליצה לטפס קצת מהאיזור של המעבורת על השביל של בסגן, ואחרי הליכה לא ארוכה כבר אפשר לראות נוף מהמם על האיזור.
- * Fisketjernnuten** - טיפוס קצר על גבעה שממנה נפתח נוף לכל העמק שממזרח. אנחנו גם ראינו שם איילי צפון (reindeer) ממש מקרוב!

* **Synshorn** - מסלול ממש מוצלח, טיפוס לא ארוך או קשה מדי לפסגת ההר, כשלכל אורך הדרך יש נוף היסטרי. לחובבי הטיפוס, יש את אופציית Synshorn Via Ferrata שזה ממש טיפוס הרים עם ציוד והכל. אם רוצים להאריך את ההליכה אפשר לעשות סיבוב בעמק ההררי Fagerdalen.

* **נקודה מושלמת ל-wild camping** - על גדות האגם שלמרגלות Synshorn. מעולה גם לקרוואנים וגם לאוהלים. אנחנו היינו בסופ"ש והיו לא מעט אנשים אבל יש מספיק ספייס והנוף שווה הכל.

* **Bitibua Kiosk** - גבינות מעולות ופנקייק חלומי עם ריבה ושמנת.

המלצות לכביש 55:

* **הכביש!** כמו שכתבתי קודם, הנסיעה בכביש 55 הייתה דבר שלא אשכח בחיים, באמת ברמת אורות בעיניים במשך יום שלם. אז אני בעיקר ממליצה לנסוע שם לאט, לעצור כל 50 מטר להשתאות מהטבע המופלא הזה ולצאת לסיבובים ברגל לפי מה שמתחשק לכם. ומעבר לזה:

* **Leirvassbu** - עוד המלצת זהב היא לרדת מכביש 55 לכביש קטן ומשובש אל עבר השום מקום המרהיב שהוא Leirvassbu. יש שם בקתת DNT שבה אפשר ללון ו/או להתייעץ לגבי מסלולים. מסלול מומלץ שם הוא **Kyrkja**. אנחנו טעינו איפשהו בדרך (המסלולים לא מסומנים מדהים באיזור) ומצאנו את עצמנו ליד קרחון אחר שאני לא בטוחה שיש לו שם, ולמרות זאת נהנינו מההליכה בטירוף וראינו מראות מהיפים שראיתי בחיי, אז שוב אומרת - זה לא באמת משנה לאן הולכים.

** **לינה:** קחו בחשבון שחוץ מה-DNT בליירוואסבו אין על כביש 55 מקומות לינה שנגישים עם רכב. אפשר עקרונית לעצור את הרכב לווילד קמפינג בצידו הכביש (גבוה וקר שם אז לדעתי לא מתאים עם אוהל). מקומות הלינה מתחילים (בהנחה שנוסעים מצפון לדרום) באיזור Skjolden, בעצם אחרי שיורדים מההר. אנחנו ישנו באתר קמפינג בשם **Nymoan Leirplass** - לא משהו מיוחד מבחינת הפסיליטיז אבל נוף מטריף לפיורד ולהרים.

** **Sengjaberget viewpoint** - נקודת תצפית יפה ליד Skjolden.

המלצות לחלק הדרומי של כביש 55 (מחוץ ליוטנהיימן):

* **Eplet Hostel** - הוסטל ממש מומלץ ומושקע, בין מטעי תפוחים ופטל. יש בו גם חדרים וגם דשא לפתוח אוהלים. נמצא בכפר המקסים Solvorn, על שפת סוגנהפיורד (Sognefjord), הפיורד הארוך והעמוק ביותר בנורווגיה. ממליצה לטעום מהמיצים הטעימים שהם מוכרים ולקטוף מגינת הירק שלהם (יש כזה דיל של עישוב תמורת שימוש בירקות).

* **Molden** - מסלול מאוד מומלץ, טיפוס (כמובן) על פסגת הר מולדן. חלקו ביער והרוב בנוף פתוח, עד שמגיעים לפסגה שממנה יש נוף פנורמי משוגע, כולל תצפית ייחודית על פיורד לוסטרה (Lustrafjord) שאפשר לראות רק משם. הנורווגים עושים את זה כטיול אחה"צ עם הילדים אבל כן מדובר במסלול של כ-8 ק"מ ועלייה שמצריכה כושר בסיסי :)
** אם מגיעים למולדן, אני ממליצה להמשיך לסיבוב קצר ברכב בכביש של החניון ממנו יוצאים למסלול (לכיוון [Villa Vetle Forest](#)) - זו דרך פסטורלית ויפהפיה.

* **Bøtun Gardskafe** - בית קפה שווה בבעלות זוג דנים חמודים. הכל נראה טעים והטארט תותים מאסט. נמצא בלב החווה האורגנית היפה שלהם, עם גידולי פרחים, פירות וירקות. יש שם גם חנות קטנה שבה אפשר לקנות תוצרת המקומית ושלא מוצרי בוטיק. ממליצה מאוד על הלחם הדני שהיא אופה.

יוסטדאלברין (Jostedalbreen National Park)

יוסטדאלברין הוא למעשה קרחון עצום, הגדול ביותר באירופה היבשתית, והפארק בנוי סביבו עם הרבה "זרועות" קרחוניות שאפשר לטייל בהן. יש בו מסלולים שבהם ממש הולכים על קרחונים עם ציוד מתאים והכל, ויש גם מסלולים קלילים יותר שבהם פשוט הולכים על אדמה ואז רואים קרחון :) אנחנו היינו בפארק בסוף שבוע ממש חם, הפעם היחידה בנורווגיה שהיה לנו חם מדי לצאת להליכות, אז בעיקר התפננו וטבלנו באגמים שונים.

** כדאי לקחת בחשבון שזה איזור מאוד פופולרי. כשאנחנו היינו שם אנשים עמדו בתור מהבוקר בכניסה לאתרי קמפינג כדי לתפוס מקום בשעת הצ'ק אאוט. אני לא יודעת אם זה היה בגלל מזג האוויר הקיצי או שתמיד ככה שם, בכל מקרה אני ממליצה לכוון את הביקור לאמצע שבוע כדי שלא יהיה כל כך עמוס.

* **Briksdal glacier hike** - הליכה קצרה ויפה לקרחון. מודה שלדעתי די מדכא לראות את הקרחונים האלה, כמה הם קטנים (ומלוכלכים) לעומת מה שהיו בעבר.

* **Lovatnet** - אגם יפהפה. הכביש שלאורכו מאוד צר ודי מאתגר כשעמוס בסביבה, אז לבוא עם סבלנות. [זו נקודת טבילה מושלמת.](#)

המלצות בדרך לפארק (מדרום):

* **Mundal** - "כפר ספרים", שזה בעצם איזה מהלך תיירותי שעשו כדי להביא אנשים לחור הזה (: אבל תכלס קונספט חמוד - במלא מקומות בכפר יש ספרי יד שניה למכירה, ובכלל יפה שם והאוויר מגניב, לא דומה למקומות אחרים שהיינו בהם בנורווגיה.
* **Bakkane viewpoint** - נקודת תצפית יפה.
* **Bakar Jon** - המבורגר חולה וטעים במין דיינר בתחנת דלק. זה כמו שזה נשמע.

Gamle Strynefjellsveg - כביש 258:

כביש נופי שנבנה בסוף המאה ה-19 כדי לחבר בין אזור Stryn לאזור Skjåk. זה מקטע די קצר וכיום יש את כביש 15 המודרני שעוקף אותו, אבל אם אתם באיזור אני מפצירה בכם לא לפספס את הנסיעה המרהיבה הזו בגובה ההרים (מרהיבה עד כדי כך שאנחנו החלטנו לישון ברכב הפרטי שלנו שבהחלט לא מיועד לשינה רק כדי ללכת לישון ולהתעורר בבוקר מול המראות האלו).

** **Old Shop at Hjelle** - בית קפה חמוד עם נוף יפה על הפיורד, מומלץ לעצירת פיקה (fika) לפני שעולים לכביש (או אחרי שיורדים ממנו).

** משם, אגב, אפשר להמשיך לכיוון גייראנגר (Geiranger) דרך כביש 63 הנופי גם הוא. אנחנו לא התעכבנו באיזור כי היה מזג אוויר ממש גרוע ובנוסף לא אהבנו את גייראנגר. עבורנו היא הייתה עמוסה מדי

בקרזים ותיירים, אבל עקרונית האיזור מאוד יפה (Geirangerfjorden - הפיורד של גייראנגר - נחשב ליפה ביותר בנורווגיה) ויש שם המון אופציות טיולים.

אולסון (Ålesund) והסביבה:

הסיפתח שלנו לאיזור החוף המערבי (המשגע!) של נורווגיה. אולסון (Ålesund) עצמה היא העיירה המרכזית של האיזור, נעימה ויפה, נבנתה בתחילת המאה ה-20 בסגנון אר נובו אז היא ייחודית בנוף גם מבחינת ארכיטקטורה. סביבה יש כמה איים שמחוברים בגשרים ומנהרות מתחת לפני הים, ומסביב להכל - ים, פיורדים, והרים תלולים.

המלצות לאולסון:

* **Aksla Viewpoint** - נקודת תצפית עם טיפוס של כ-400 מדרגות (קליל ביחס לנורווגיה) ולמעלה יש נוף פנורמי על הסביבה. אפשר גם להגיע ברכב לנקודה אם לא רוצים להתאמץ.

* **Molo Brew** - מבשלת בירה/בר מסעדה עם אחלה בירות.

* **Lamella** - גלידריה טובה.

Vigra:

אנחנו לא ישנו באולסון אלא בויגרה, אחד האיים הסמוכים (כ-25 דק' נסיעה מהעיר), שהיה הפתעה ממש טובה. הנוף בו שונה והרבה יותר שטוח ופתוח, יש חופים יפים ואווירה מאוד כפרית ומקומית. גם אחלה מקום לאופניים/ריצה. מומלץ! וכמה המלצות יותר ספציפיות:

* **Blimssanden** - חוף יפה.

* **Rykende Fersk Boulangerie** - מאפייה מעולה!

* [מקום לינה חמוד בקרוואן](#) - למי שמחפשים משהו בסיסי ונעים, זה מתחם של בחור מתוק בשם סוון (שגם ממש אוהב את ישראל, לשם שינוי) ששיפץ קרוואנים ישנים והפך אותם למין צימרים קטנים בסגנון וינטאג'. הכל קטן ופשוט אבל יש כל מה שצריך ונוף יפה.

ועוד הליכה יפה:

* **Storhornet** - מסלול ממש מוצלח באי Godøya. טיפוס על הר בגובה של כ-500 מ', מהפסגה יש נוף פנורמי על כל הסביבה, כולל אגם Alnesvatnet שבאמצע האי אבל בגובה, מה שיוצר מראה ממש מגניב

של מקורות מים בגבהים שונים (האגם לעומת הים). אנחנו טיפסנו מכיוון העיירה Godøy אבל יש כמה ורסיות למסלול (כולן באפליקציית AllTrails), אפשר להתחיל גם מ-Alnes שבצד השני של האי.

:Trandal

טרנדאל הוא כפר קטן ומבודד על גדות הפיורד Hjørundfjord, מוקף בהרים תלולים. אפשר להגיע אליו רק במעבורת מ-Standal, והוא מפורסם בעיקר בזכות נדנדה מול נוף הפיורד שהתפוצצה באינסטגרם. ** שימו לב שיש מעבורת רק פעמים בודדות ביום, אם אתם לא מעוניינים להישאר שם ללילה חשוב להיות חדים על הזמנים (כותבת מניסיון:)).

* **Christian Gaard Bygdetun AS** - מסעדה/בר/בית הארחה, פחות או יותר הדבר היחיד בכפר ושם גם נמצאת הנדנדה המפורסמת. זה מקום ממש נעים, האוכל טעים ויש להם חדרי אירוח חמודים או אופציה לפתוח אוהל בדשא בחוץ.

* יש בסביבה מסלולים (כמובן טיפוס על ההרים), אבל אנחנו באנו לזמן צ'ילקס של ישיבה במסעדה וקריאת ספר מול הנוף המהמם וזה היה מושלם.

:ועוד קצת בסביבה:

* **Romedalen** - אם מגיעים לסביבה ממליצה לעלות לכביש ההררי שיוצא מ-Standal ולנסוע לרומדאלן - עמק הררי יפה ופסטורלי, אפשר סתם לשוטט ואפשר גם לצאת למסלולים רציניים יותר. גם הכביש עצמו מאוד יפה.

* **Hovdevatnet** - אגם חמוד לא רחוק מ-Ørsta. [זו נקודה מעולה לפיקניק וטבילה.](#)

:הדרך האטלנטית:

הדרך האטלנטית (Atlanterhavsvegen - Atlantic Ocean Road) היא אחד הכבישים הנופיים המפורסמים בנוורווגיה, כשהמקטע המוכר ביותר הוא בין Vevang ל-Kårvåg - כ-8 ק"מ של גשרים תלולים בין איים ואיונים, אבל אפשר בהחלט להתייחס לכל הקטע שבין Bud לעיר קריסטיאנסונד (Kristiansund) ואכן אליו אתייחס.

:המלצות לדרך האטלנטית (מ-Bud צפונה):

* **Blåhammer Camping** - קמפסייט קטן וממש מומלץ סמוך ל-Bud, הלוקיישן הוא אחד היפים שישנו בהם והאווירה ממש שקטה ונעימה.

* **DRAAGEN Smokehouse AS** - עצירת חובה לאוהבי הסמוקד סלמון. מעשנה נורווגית מסורתית במיקום ממש פסטורלי, אפשר לראות את תהליך ההכנה, לטעום ולרכוש סלמון ופורל מעושנים הכי טעימים שאכלתי בחיי.

* נקודות תצפית - בתכלס הדרך האטלנטית מפוצצת נקודות תצפית, זה באמת פשוט לעצור איפה שהלב קורא לכם. כמה שאנחנו אהבנו: Askevågen Uitikj, Nordneset fyr, Kråkholmen.

* **Eldhusøya Turistvegprosjekt** - הליכה קצרה ויפה ותצפית על המקטע המפורסם של הדרך, עם הגשרים והאיונים. מאוד תיירותי ובכל זאת שווה לעצור.

* **Auroras Hjemmebakeri** - מאפייה מוצלחת.

** לא המלצה מניסיון אישי אבל למי שרוצים להתפנק, מצרפת שני מלונות שנראו לי שווים בדיקה: Håholmen Havstuer (על אי פצפון, נראה ממש מיוחד), Svegsvika Gjestehus.

סמולה (Smøla) ו-וייהולמן (Veiholmen):

המשכנו את הטיול האטלנטי שלנו צפונה לאיים סמולה (Smøla) ו-וייהולמן (Veiholmen). לא ידענו בכלל לאן אנחנו נוסעים, אבל קיבלנו המלצה מקומית על וייהולמן אז יצאנו לבדוק. מבחינתי זו המלצת זהב ואחת מתגליות הטיול בנורווגיה - יפה שם לא פחות מהדרך האטלנטית המוכרת, והרבה פחות מתויר.

האי סמולה נמצא בערך שעה וחצי נסיעה צפונה מקריסטיאנסונד (כולל שתי מעבורות - שכאמור הן כלי תחבורה הכי כיפי בעינינו), והנוף בו הוא שטוח ופתוח, עם הרבה wetlands וביצות מסוגים שאין להן מילים בעברית. סמולה הוא כביכול האי המרכזי אך הוא מוקף בכמעט 6000 (!) איונים, כך שהנוף, כולל הדרך מהמעבורת לאי המרכזי, הוא באמת וואו. האי וייהולמן שבחלק הצפוני הוא האטרקציה המוכרת ביותר

באיזור (גם, לא חושבת שמאוד מוכרת לאנשים שאינם נורווגים) והסיבה שהגענו לשם. זה כפר דייגים מסורתי, ציורי ויפהפה, מומלץ בחום.

המלצות לסמולה:

* **Eco Camp Norway** - הוסטל מיוחד במינו בבעלות אישה מיוחדת במינה, ששם דגש על אקולוגיה, קהילתיות וכל מה שטוב. הכל מושקע וברמה גבוהה, כולל המטבח הכי שווה ומאובזר שראינו בטויל, ובכל זאת קחו בחשבון שזה הוסטל עם שירותים משותפים וכו'. כמו כן, מזהירה שהמיקום מוזר, אני בטוחה שבוייהולמן אפשר לישון במקומות פסטורליים יותר (לנו לא היה מקום), אבל למי שמחפשים חוויה מקומית קצת אחרת אני ממליצה מאוד.

* **Gapahuk** - טיפוס קצרצר לתצפית יפה, בקצה הדרומי של האי.

* הואד טריפ קצר - בעיני סמולה זה אי יפהפה ולא טיפוס, אז ממליצה לעשות סיבוב באוטו ולראות את החלקים השונים שלו. מומלצים החלק המערבי של הכביש ההיקפי, והכביש שחוצה את האי במרכז.

* **Slyngeriet, KystGull Honning & Smøla-is** - חוות דבש שזכתה בפרסים. יש גם גלידה ופנקייקים.

* **Norsk myrmuseum** - אנחנו לא הספקנו לשעות הפתיחה, אבל זה מוזיאון מומלץ על ההיסטוריה של האי והאופן שבו התושבים התמודדו עם תנאי השטח וטיפחו את הביצות.

המלצות לוייהולמן:

בעיקר פשוט להסתובב ולשהות באי ולספוג את הקסם שלו. וכמה דברים נקודתיים:

* **Liebhaber Coffee Shop** - בית קפה חמוד.

* **פסטיבל הבלוז** - אם מגיעים בקיץ אני ממליצה לבדוק מתי מתקיים פסטיבל הבלוז השנתי (נראה לי שהכי טוב להתעדכן [בעמוד הפייסבוק שלהם](#)). התמזל מזלנו להגיע לאי בדיוק בזמן הפסטיבל, וזו חוויה

אדירה גם אם לא אוהבים בלז: אווירה ממש (!) מגניבה וכיפית, רק לקחת בחשבון שהאי קטנטן אז מבחינת מלונות/מסעדות הכל מלא.

** לא מניסיון אבל נראה טוב: מסעדת Restaurant OlsenNaustet, לקחת קיאקים ולשוט במפרצים של האי.

Dovrefjell-Sundalsfjella National Park

לפארק דוברפייל הגענו באופן ממש ספונטני, כי לא הייתה לנו תוכנית וכי אמרו לנו שיש שם Musk Ox (כבש המושק). כך התחיל החלק הלא-הגיוני-גאוגרפית של המסלול שלנו, כי דוברפייל נמצא בלב נורווגיה, צפונה וקצת מזרחה מיוטונהיימן, כך שאם רוצים לבקר שם (ורוצים!), כדאי לחבר את זה לאיזור ההוא. בכל אופן, דוברפייל הוא הזדמנות טובה לראות נוף פראי וקצת יותר שומם, ואם מתמזל מזלכם אז גם חיות בר שונות, בראשן המוסק אוקס.

המלצות לפארק והסביבה:

* **Musk Ox Trail** - יש הרבה מסלולים בפארק, זה ה"קלאסי" והוא מומלץ בחום ומסומן היטב. אנחנו עשינו את [הגרסה הארוכה לפי AllTrails](#) (כ-15 ק"מ), והארכנו אותה קצת בחלק המערבי של הפארק. בכל מקרה יש המון אופציות, להתייעצויות מומלץ ללכת ל-Basecamp Frich's Hjerkinn ולשאל. אם מאוד חשוב לכם לראות את המוסק אוקסים, יש טיולים מודרכים שיוצאים מהמלון הזה וידעו בדיוק לאן לקחת אתכם. אנחנו הלכנו לבד וראינו אותם מאוד מרחוק. בכל מקרה אסור להתקרב אליהם אז קחו משקפת!

* **viewpoint SNØHETTA** - נקודת תצפית מאוד מיוחדת, מתוך מבנה ארכיטקטוני יפה (וחמים:)) עם נוף פנורמי מרהיב. מהחניה יש טיפוס לא קשה בכלל של כחצי שעה.

* **DNT Snøheim** - בקתת DNT בגובה של כ-1500 מ' בלב הפארק, בנקודה מטריפה ונוף שהזכיר לי את ההימלאיה. כדי להגיע לשם לוקחים שאטל מ-Basecamp Frich's Hjerkinn - [צריך להירשם מראש כאן](#). אי אפשר לנסוע ברכב פרטי אבל האוטובוס נוח והנסיעה מדהימה. ה-DNT הוא נקודת יציאה למסלולים רבים, ביניהם טיפוסים על פסגות שונות בסביבה כמו שהנורווגים אוהבים. לנו המליצו על איזשהו מסלול מישורי

ופתוח יותר, אין לי מושג איך להסביר לאן הלכנו אבל ראינו שם מוסק אוקסים די מקרוב! בקיצור, בקשו המלצות והכוונות במקום. אפשר כמובן גם להישאר לישון.

* **Dovregubbens Pizza** - בדרך דרומה מהפארק - פופ אפ פיצה חמוד שפתוח בקיץ. לא פיצה יוצאת דופן אבל מקום נעים ומושלם לסיום יום ארוך בהרים.

* **Bakeriet SPRØ** - חייבת המלצת מאפים: בית קפה עם מאפים מדהימים, נמצא בעיירת הסקי אופדל, כ-40 דקות צפונה מדוברפייל.

* לינה - לא ישנו בפארק עצמו אלא בשני אתרי קמפינג כחצי שעה נסיעה ממנו - Smegarden Camping מצפון לפארק, ו-Bjørkhol Camping מדרום. שניהם היו שקטים ונעימים.

* כביש E6 - הנסיעה על E6 גם בשטח של דוברפייל וגם דרומה משם היא פשוט מרהיבה. בחלק הדרומי יש מקטע עם מלא אגמים קטנים והנוף של העמק נפתח מולכם - אם תתזמנו את הנסיעה לשקיעה זה בכלל מרגיש כמו סרט.

בדרך לדוברפייל - Gjøra:

אנחנו הגענו לדוברפייל ממערב ומכיוון שהדרך ארוכה עצרנו ללילה בכפר Gjøra שהתברר להיות איזור ממש נחמד, אז אני מוסיפה אותו להמלצות:

* **Gjøra Camping** - הקמפסייט שישנו בו, קטן ונעים מאוד. מומלץ.

* **Inner Gammelsetra i Grøvdalen** - זו המלצה איזוטרית אבל חוויה מגניבה בעיני - ה-seter (חוות הקיץ) שאנחנו בחרנו לטיולנו. היא נמצאת בעמק Grøvdalen, וכדי להגיע אליה יש הליכה די מישורית של כ-7 ק"מ מ-Hallen parkering. בחווה מכינים מוצרי חלב שונים בשיטות מסורתיות ומגישים מאכלים נורווגיים מסורתיים. ממליצה לנסות את ה-Rømmegrøt - "דייסת שמנת חמוצה" שמגישים עם סוכר וקינמון ולצידה בשר מיושן וקרקרים. זה מוזר כמו שנשמע אבל טעים מאוד! אם רוצים אפשר גם [לישון בבקתה במקום](#).

* **DNT Vangshaugen** - בקתת DNT במיקום פסטורלי ונגיש עם רכב. לא ישנו ולא אכלנו שם, אבל זה נראה טוב ויש דיבור שהוופל הצגה. בכל מקרה האיזור מקסים אז אפשר לקפוץ לסיבוב.

** יש בסביבה עוד הרבה מסלולי הליכה - המפלים, Ekkertinden ועוד.

Rondane National Park

הפארק הלאומי הראשון של נורווגיה, נמצא גם הוא בהרים השוממים והמרהיבים, פחות או יותר בין דוברפייל ליוטונהיימן. לצערי היה לנו רק יום אחד לטייל בו בגלל מזג האוויר, אבל אהבנו אותו מאוד ואני בהחלט ממליצה להקדיש לו מספר ימים. טיפים יותר נקודתיים:

* **DNT Rondvassbu** - הבקתה של פארק רונדאן, נמצאת על גדות אגם צר וארוך בשם Rondvatnet, ונקודת המוצא לטריליון המסלולים של הפארק. ההגעה היא מחניון Spranget, שם משאירים את הרכב וממשיכים עוד כ-6 ק"מ בהליכה או באופניים בדרך עפר מישורית ויפה. אם אין לכם אופניים משלכם אפשר לקחת את אחד הזוגות שנמצאים בחניון ולשלם ברגע שמגיעים לרונדוואסבו. כמיטב המסורת, אפשר להתייעץ ב-DNT ולבחור את המסלול המתאים לכם, יש מגוון עצום. אנחנו בחרנו שביל רנדומלי והתחלנו לטפס על אחד ההרים - אפילו לא עד לפסגה - והנוף היה פסיכי. בנוסף, אמנם רק ישבנו לבירה ולא נשארנו לישון, אבל האווירה שם נראתה טובה וכיפית. יש להם גם שטח לקמפינג, ואם אתם בעניין של ווילד קמפינג אז רונדאן הוא תענוג.

* **Fv444 כביש** - הכביש המוביל לפארק הוא אחד היפים, מטפסים בהתחלה בתוך יערות עד שיוצאים למרחבים העצומים והיפהפיים של הרמה.

E16 וכביש Aurlandsfjellet

אני עושה קפיצה גאוגרפית דרמטית, כי אחרי רונדאן בעצם חזרנו לכביש 51 שעליו פירטתי בתחילת סיפור הדרך. אז להלן מספר המלצות לכביש E16 והסתעפויותיו, בקטע שבין Valdres (החיבור עם כביש 51), לבין Vinje (החיבור עם כביש 13):

* **Toppen av Slettefjell** - בין העיירה Beitostølen על כביש 51 לבין כביש E16 אפשר לחתוך דרך כבישים הרריים קטנים. הנקודה הזו נמצאת על אחד מהם. הדרך יפהפיה והנקודה הספציפית הזו היא מקום טוב לעצור את הרכב ולצאת לטייל ברגל. אנחנו הגענו במזג אוויר מאוד מעונן בלי הרבה ראות ועדיין היה מהמם, ובנוסף ראינו שם עדר עצום של איילי הצפון!

* **Rogn camping** - אחד מאתרי הקמפינג האהובים עלינו בנורווגיה, שמנוהל על ידי זוג מבוגרים מתוקים ברמות. היה לילה סוער אז ישנו בבקתה הגדולה שנמצאת מול הקמפסייט (הזמנו ישירות אבל היא גם [מופיעה ב-airbnb](#)) והיה שם כל כך hygge וקוּזי. ממליצה מאוד. עקרונית מתאימה לארבעה אבל השניים הנוספים הם במיטת קומותיים במטבח אז נראה לי יותר כיף לזוג. גם אם לא לוקחים את הבקתה, הקמפסייט עצמו מאוד חמוד ונעים.

* **Borgund Stave Church** - אין צורך שארחיב (: כנסיית עץ מיוחדת מהמאה ה-12 ומקום מאוד תיירותי. אפשר לראות מהשביל בחינם או להיכנס למתחם בתשלום.

* **Lærdalsøyri** - כפר היסטורי, ציורי ומקסים. ממליצה לעצור לסיבוב קצר. יש שם מאפייה מעולה בשם **Fredag & Fretland Bakeri** - מומלץ להגיע מוקדם כדי שישאר לכם משהו.

* **Aurlandsfjellet** - ממש מומלץ (שלא לומר חובה) לסטות מ-E16 הראשי ולנסוע בכביש הנופי הזה. כל מטר בערך יש נקודת תצפית אבל אנחנו הגענו במזג אוויר מחורבן ולא זכינו לראות את רובן. מבעד לעננים היה נראה מאוד יפה (; מומלץ כמובן לעצור ב-**Stegastein viewpoint** - אחת מנקודות התצפית המפורסמות על הדרך (וכנראה בנורווגיה בכלל), בירידה ל-Aurlandsvangen. הזהירו אותנו שרוב הזמן מפוצץ שם, אנחנו הגענו בערב (כשעוד יש אור) ולא היו הרבה אנשים אז כנראה שזה פיתרון טוב.

* **Flåm** - אני מכניסה את פלום לרשימה רק כדי לכתוב שמאוד לא אהבנו אותה. עיירה סופר עמוסה עם אווירה תיירותית מאוד לא כיפית בעיני, אז כותבת את זה כאזהרה למי שמעדיפים מקומות שקטים ו-off the grid יותר - אל תיכנסו לשם בכלל. בנוסף, כל אתרי הקמפינג שם היו מפוצצים וגם הם באווירה המונית ולא כיפית, אז גם אל תבנו על לישון בסביבה.

* **Hemre Camping** - איפה שכן ישנו בסוף, קמפסייט פשוט ונחמד על גדות הנהר, יש דשא עצום ומלא ספייס לאוהלים. ממליצה לנסות את הוופל שבעלת המקום מכינה, טעים ממש.

* **Gudvangen Kafe & Bakeri** - כ-20 דקות נסיעה מפלום, למי שרוצים/צריכים לברוח (: מסעדה חמודה עם פיצות טעימות.

* **Fv241** - אם כבר עוצרים בסביבה, ממליצה לנסוע על הכביש הקטן שעולה צפונה מ-Gudvangen לאורך ה-Nærøyfjorden. באיזשהו שלב הוא מסתיים וחוזרים אחורה, אבל הדרך פסטורלית ויפה ויש שם כמה מסלולי הליכה ונקודות כיפיות לטבילה או סתם ליהנות מהפיורד.

Hardangervidda (או: כביש 7 בין Eidfjord ל-Geilo):

דרך נופית נוספת, אנחנו נסענו ממערב למזרח, כלומר מהפיורד ולמעלה להרים ולאגמים, וזו בחירה טובה בעיניי למי שמחפשים דרך יפה מאוסלו מערבה לכיוון ברגן (או הפוך כמובן, כמו שאנחנו עשינו).

* **החוף ב-Eidfjord** - חוף הצגה עם סלעים גדולים לרבוץ עליהם ומזח לקפוץ ממנו לפיורד המהמם.
** **Eidfjord Sand Beach** - יש גם חוף לצד השני של הפיורד, צריך ללכת קצת ברגל ולא היה לנו זמן אבל נראה שווה.

* **Vik Café & Restaurant** - בית קפה/מסעדה ב-Eidfjord עם מאפים מעולים (את האוכל לא ניסינו אבל נראה טוב). חזרנו פעמיים למאפה שמרים עם הל.

* **Vivelid fjellstova** - מאוד רצינו לעשות לילה בבקתת הרים כולל הארוחות וכל החוויה לפני שעוזבים את נורווגיה ובמקרה הגענו לזו שהייתה מאוד נעימה וטעימה, אז אני סוטה קצת מכביש 7 בשביל לספר עליה. אפשר לשלב אותה בכלמיני מסלולים (כולל רב-יומיים), והדרך הקצרה ביותר היא הליכה לא מאתגרת של כ-5 ק"מ **מהחניה הזו**. אנחנו הגענו בדרך הקצרה וחזרנו לרכב במסלול עוקף וממש יפה ומומלץ, כולל טיפוס להר והליכה על הרמה עם נוף היסטרי. אפשר לראות את **הלופ כולו ב-AllTrails** (הוא יותר לכיוון ה-15 ק"מ כולל ההגעה לבקתה).

* **Vøringfossen** - מספר נקודות תצפית על מפלים מרשימים מאוד.

* כשממשיכים מזרחה על כביש 7 ועולים עוד בגובה מגיעים לאיזור מהמם של אגמים ושוב, מלא נקודות תצפית. תעצרו איפה שיפה לכם (:

ועוד שתי המלצות רנדומליות, בדרך ל/מ אוסלו:

* **Herfra gårdsmat** - חווה אורגנית מקסימה, סמוכה לכביש 7, כשעה ורבע נסיעה מאוסלו. אפשר לקנות שם מהירקות שהם מגדלים, לפעמים גם מאפים או מאכלים ביתיים אחרים, ובנוסף תוצרת מקומית בוטיקית מרחבי נורווגיה. מדי פעם הם מקיימים אירועי מוזיקה שנראים מגניבים.

* **Værtshuset Bærums Verk** - מסעדה בפאתי אוסלו, ב-Bærums Verk. אווירה כפרית גם בחצר וגם בפנים ואוכל נורווגי מסורתי. היו מאוד נחמדים והאוכל היה מאוד מאוד טעים!

סקנדינביה בכללי:

יצאנו לטיול של חודשיים בסקנדינביה בקיץ 2024 (אמצע יוני עד אמצע אוגוסט), שהתחיל בדנמרק, דרך שוודיה, נורווגיה וחזרה לשוודיה. טיילנו ברכב שכור רגיל + אוהל, ואת רוב האוכל בישלנו לעצמנו. זה היה אילוץ של "טיול ארוך במדינות יקרות" אבל בפועל נהנינו מאוד מסגנון הטיול הזה, והוא גם מאוד מתאים לתרבות הטיולים הרווחת בסקנדינביה. רוב הטיול שלנו היה מאוד לא מתוכנן, לכן המסלול לא תמיד הגיוני ואולי דילגנו על "היילייטס", אבל הגענו למקומות מיוחדים ויפהפיים ואהבנו את כולם. באופן כללי אני מרגישה שזה לא ממש משנה לאן נוסעים, הטבע והאווירה הסקנדינבית שם בכל מקום. ובכל זאת, זה מה שאנחנו עשינו:

* רכב ולינה:

שכרנו רכב רגיל ולקחנו אוהל וציוד ללינה בשטח, בפועל לפעמים השתמשנו בו ולפעמים ישנו ב-airbnb, בקתות וכו'. לנו הסידור הזה עבד מצוין ואהבנו את הגיוון, אבל זה כן מגביל - בעיקר בגלל מזג אוויר שגם בקיץ יכול להיות מאוד קר ו/או גשום, וגם כי לא בכל מקום בדרכים נוח לפתוח אוהל. מהבחינה הזו קרוואן (או קמפרואן ודומיו) מאפשרים יותר חופש בבחירת מקום הלינה. החיסרון הוא עלויות ההשכרה ויותר התעסקות בתפעול הרכב, אבל בפעם הבאה ננסה את הקונספט הזה ונעדכן (: טיפים להשכרת רכב:

* חשוב לוודא שאין מגבלת קילומטראז' ושאפשר לעבור בין מדינות בלי תוספת תשלום.

* מבחינת עלויות, סביר להניח ששוודיה תהיה הכי זולה אבל שווה לבדוק גם את דנמרק. נורווגיה הייתה יותר יקרה משמעותית.

* "הזכות לטייל" ו-Wild camping:

במדינות הסקנדינביות יש עיקרון בשם "הזכות לטייל" (Allemansretten), והוא מאפשר לציבור גישה חופשית לטבע, כולל לינה בחוץ. כמובן שיש כמה מגבלות שמשתנות מעט בין המדינות, בגדול הכלל הוא לשמור על מרחק של כ-150 מ' מבתי פרטיים ושדות חקלאיים, ובעיקר לשים לב שאין במקום שילוט של "no camping". זה רלוונטי יותר לשוודיה ונורווגיה, בדנמרק הקונספט קצת יותר מוגבל. כלל חשוב נוסף הוא "Leave No Trace" - כלומר להשאיר את המקום בלי שום סמנים לכך שמישהו היה שם. זה נשמע מובן מאליו אבל הסקנדינבים מקפידים על זה בצורה מדהימה ומעוררת השראה, עם המון כבוד לסביבה הטבעית וגם למטיילים הבאים או המקבילים. הלוואי עלינו.

*:park4night

אפליקציה סופר שימושית שמציגה את כל אתרי הקמפינג, נקודות שאפשר לעצור בהן ל-wild camping (בחיך הטבע), חניונים יומיים/ליליים, וגם סתם נקודות טובות לפיקניק, נקודות שירות וכו'. הכל גם כולל ביקורות והמלצות.

*:AllTrails

אפליקציה נוספת שימושית מאוד לחובבי ההליכות. מציגה בערך את כל מסלולי ההליכה בסביבתכם, כולל רמת קושי, חוות דעת של מבקרים, ומפה שאפשר לעקוב אחריה בלייב ולראות שאתם לא טועים בדרך. אנחנו השתמשנו בגרסה החינמית והיה לנו מספיק טוב.

* ציוד:

בתור אנשים שבדרך כלל מטיילים עם מעט מאוד ציוד, הפעם היה לנו המון (!) ולכן אני משתפת בתקווה שזה יעזור למטיילים הבאים שלא יודעים מאיפה להתחיל לארוז לטיול קמפינג):

ציוד לינה - לנו היו שקי שינה (ל-10 מעלות - זה לא מספיק!), סדין וכריות. בדיעבד הייתי קונה גם שמיכת פוך כי זה מפנק ומחמם. בנוסף, קנינו שם מזרון זוגי מתנפת, שבגדול זה מוצר מסורבל ומועד לפנצ'רים ומצד שני זה זול ושידרג לנו מאוד את חוויית הלינה באוהל.

** טיפ: גם אם לא מתכננים קמפינג אני ממליצה להביא מצעים ומגבות. בבקתות ובמקומות הלינה הפשוטים המצעים והמגבות לא כלולים במחיר וחבל בעיני לשלם על זה. הם כן מספקים כריות ושמיכות - תמיד שתי שמיכות יחיד (גם במיטה זוגית).

ציוד בישול ואוכל - טיילנו עם קיט קטן של סיר ומחבת, מעט כלי בישול ואוכל, צידנית מתקפלת וקרחומים, ראש גזייה הכי פשוט (קנינו שם בלוני גז הברגה - לא היה קשה למצוא), ושניים מהחפצים האהובים עלי: ג'ריקן 5 ליטר למים, וקופסת פלסטיק גדולה עם מכסה בשביל הכלים המלוכלכים. שימושי ביותר! בחלק מאתרי הקמפינג המטבח מצויד בכלים אך לא תמיד. לא בכלים יש מקרר, אז זה גם משהו שכדאי לקחת בחשבון כשמטיילים בלי קרוואן. מבחינת אוכל, תמיד היה לנו מלאי מזון יבש בסיסי, ואת הדברים שמתקלקלים כמו מוצרי חלב וירקות חידשנו כל הזמן.

איפה להצטייד? חלק מהציוד הבאנו מהארץ, את חלקו קנינו בדקטלון בברלין בתחילת הטיול, ואת חלקו קנינו תוך כדי תנועה כשהבנו מה חסר לנו. קחו בחשבון שאין דקטלון בסקנדינביה (היה בשוודיה אך נסדר נכון לאוקטובר 2024), וכמובן שיש אלטרנטיבות אבל לא ראינו משהו דומה לדקטלון ברמת המחירים. לצידו כללי פשוט יותר יש חנויות שהן מין הכלאה בין איקאה להום סנטר (למשל Jula ו-Biltema), ובנוסף יש אימפריית חנויות יד שניה מדהימות וזולות מאוד, ששם לגמרי אפשר להצטייד בדברים הקטנים כמו ציוד בישול וכו'.

”סווידיש סאמר”:

מזג האוויר בכל המדינות הסקנדינביות הוא בלתי צפוי - בוקר חם ושמש יכול להפוך לצהריים גשום וסוער. ובנוסף, רוב הזמן בהחלט לא חם והמעילים שלנו שימשו אותנו הרבה (!!!) יותר מהמכנסיים הקצרים שארזנו. בקיצור, צריך פשוט להיערך, לארוז בהתאם, ולקחת אתכם מעיל גשם לכל מקום גם כשהשמש זורחת. בכל אופן, the cold never bothered them anyway והכל ממשיך כרגיל גם במזג אוויר מחורבן.

ליקוטי פירות:

אחד הדברים הכיפיים בטיול בסקנדינביה הוא האפשרות ללקט פירות פחות או יותר בכל מקום. יש מגוון עצום של פירות יער (כולל כאלה שלא מוכרים לנו בישראל), ולכן ממש חשוב לוודא שאתם קוטפים את הפרי הנכון והאכיל. יש מדריכים שונים באינטרנט, [זה למשל מוצלח בעיני](#), ותמיד הכי טוב לשאול את המקומיים. בהקשר זה, יש גם סצינת ליקוט פטריות חזקה אבל זה באמת למביני עניין.

ה-Midsommer:

למטיילים בקיץ - המידסומר (או חג אמצע הקיץ) הוא חג עתיק שמקורו בתרבויות פגאניות, ועדיין נחשב לאחד האירועים החשובים בתרבות הסקנדינבית. החג נערך סביב יום ההיפוך הקיצי, היום הארוך בשנה, וזה אירוע חגיגי ומגניב וגם קצת פגאני שמתקיים בטבע - ליד חופים, אגמים ויערות. בכל מדינה סקנדינבית זה נראה קצת אחרת, אנחנו ראינו את החגיגות בדנמרק, שם כל תושבי האיזור מתאספים ומדליקים מדורה ענקית, שורפים דמויות שליליות כמו מכשפות, ושרים שירים יפים. בדנמרק ונורווגיה חוגגים ב-23 ביוני, בשוודיה ופינלנד זה ביום שישי או שבת שהכי קרוב ל-24 לחודש או משהו. שווה להתעדכן (: